

MINISTARSTVO OBRANE
SIGURNOSNO INFORMATIVNA SLUŽBA
U P R A V A

Broj: 02-4/2-1- /93
Datum: 29.11.1993.god.

PREDMET: Saznanja o kriminalnim radnjama, narušavanju
javnog reda i mira, o nosiocima tih radnji i
poduzetim mjerama

Pošto se radi o vrlo specifičnom području, na kojem su gore
navedene radnje učestala pojava, a poradi lakšeg prikazivanja
stanja, izvršit će mo podjelu po gradovima Srednje Bosne:

T R A V N I K

Općina Travnik se može nazvati leglom kriminala, to iz
razloga što je u njenom djelu Kraljevice ponikao Pero Križanac,
bivši dopredsjednik HVO-a, i u Novij Biloj vođa bande Žarko
Andrić-Žuti.

PERO KRIŽANAC (zvani Klempo) sin Slavka i Ane rođene Rimac,
rođen 9. srpnja 1950.g. u selu Kraljevice, općina Travnik, Hrvatska,
po zanimanju SSS- ugostitelj. Nestabilna ličnost, što je pokazao
još u predratno vrijeme kada je bio na glasu kockara gubitnika,
čovjeka koji je kao jedini naslijednik očeva bogatog imanja, isto
prokockao i doveo se gotovo do beskućnika. U predizbornu kampanju
HDZ-a, ulazi sa starim neregistriranim vozilom, masom neplaćenih
računa za struju i grijanje, te kao osoba protiv koje je više
puta vođen istražni postupak i koji je osuđivan po KZ R BiH.
Kriminalne radnje Pere Križanca svedene su uglavnom na sticanje
materijalne dobiti kroz aktivnosti u HDZ-u i HVO-u. Poslije
trijumfa HDZ-a u R BiH postaje član Predsjedništva općinskog
odбора Travnik i kroz tu funkciju pokreće skupljanje novca od
pučanstva za naoružavanje. Iz tog perioda ostaje nerazjašnjeno
oko 40.000 DM koje Pero Križanac nikad nije pravdao, a sporna su
i pravdanja ostalih 40.000 DM koje je pokrивao sumnjivim
računima. Tada već, neposredno prije osnivanja HVO-a, Pero
Križanac postaje uzrokom nezadovoljstva pučanstva općine Travnik.
Do danas nitko iz HDZ-a nije od njega zatražio pravdanje novca.

Period do osnivanja HVO-a P.K. se aktivno angažira na opskrbi prostora SB MTS-om (naoružanjem). Te aktivnosti praćene su nizom nezakonitih radnji kao što su neizdavanje papirnih dokumenata, ne postoje spiskovi, zaduženja naoružanja, tako da se za preko 200 raznih cijevi može samo nagađati kod koga i gdje su završile.

Prilikom jedne od isporuka naoružanja za SB ostalo je do danas sporno: 100 automatskih pušaka kalašnjikov, 40 automatskih pušaka "FAL", 40 pištolja argentinske proizvodnje i 10 automata "UZI". Ako se uzmu u obzir cijene naoružanja koje su tada bile na tržištu (oko 1300 DM po cijevi) onda je jasno da se radi o velikim sumama novca.

Po osnivanju Vlade HVO-a Travnik, predsjednik Boban ga imenuje za dopredsjednika iste. Na tom mjestu P.K. maksimalno nastoji uzeti sve konce u svoje ruke, što je i uspio, tako da je predsjednik, kojeg je on smjenjivao telefonskim razgovorima sa Grudama, postalo samo figura. Jedini posao kojim se on intenzivno bavio u Vladi jesu putovanja u inozemstvo radi prikupljanja novaca od dijaspore. To je praćeno basnoslovno velikim troškovima koje su ostali članovi Vlade poslušno odobravali. Štura je finansijska dokumentacija o izvorima i razdruženjima primljenog novca. Odsjedanje u najskupljim hotelima, posjećivanje kazina, pedikera, menikira, su prateće aktivnosti na takvim putovanjima. O svemu ovome imamo mnoštvo izjava njegovih najbližih suradnika, i bivših i sadašnjih članova Vlade, kurpijerki iz kazina te materijalne dokaze kao što su krivotvorene priznanice koje je izdavao u inozemstvu, bjanko hotelske račune, bjanko račune od taksista, kojima je po potrebi pokrivaio manjke.

Svojim ponašanjem u Vladi destruktuirao je njen rad što dokazuju izjave članova Vlade o stalnim prijetnjama fizičkom likvidacijom pojedinaca koji mu nešto prigovore, čimr je održavao disciplinu.

Stalno se hvalio dobrim odnosima sa predsjednikom Tuđmanom, Bobanom i sa ministrom Šuškom.

Ovakvo ponašanje blokiralo je sve aktivnosti na organiziranju obrane Travnika i dovelo do dubokog razdora između civilne i vojne vlasti, a i između pučanstva i institucija HR HB.

O svemu ovome Centar SIS-a Travnik/Vitez napravio je detaljnu istragu, te na osnovu izjava svjedoka i materijalnih dokaza napravljena je krivična prijava na osnovu koje je gosp. Križanac lišen slobode. Nekoliko dana nakon toga pušten je uz intervenciju predsjednika Bobana. Pošto su dokazi ponovno prezentirani na istom nivou ponovno je izvršeno uhićenje istog i predmet je predan Okružnom vojnom sudu Livno.

Sud ga tereti za krivična djela po članku 227 stavak 3, članku 213 stavak 2, članku 217 stavak 1 KZ BiH, te mu je u svrhu zaštite istražnog postupka određen pritvor po članku 191 stavak 2, točka 1,2,3 i 4 ZKP-a.

Ponavljja se isti slučaj, te uz intervenciju predsjednika Bobana i ministra Stojića P.K. biva pušten iz zatvora, bez konzultacija sa sudom. Nakon toga odlazi u RH i odatle sa

porodicom u Njemačku čime izbjegava daljnje tok sudskog postupka.

ZARKO ANDRIĆ - ŽUTI rođen u N. Biloj gdje je do skora bio i stalno nastanjen. Jedan je od glavnih organizatora kriminala na području SB. U predratnom periodu važio je također za najglasovitijeg šefa mafije koji se bavio krađom i distribucijom ukradenih vozila iz cijele Europe i držanjem kazina. Nekoliko puta je vođen krivični postupak i sudski je kažnjavao.

Početkom rata osnovao je svoju oružanu grupu koja se bavila presretanjem vozila i uglavnom starim poslovima. U tom periodu (kolovoz 1992. godine) dok je pokojni Ivica Stojak bio zapovjednik općinskog stožera HVO Travnik, izdata je zapovjed za uhićenje Andrića, što se završilo ranjavanjem trojice policajaca. Nekoliko dana nakon toga Ivica Stojak ga imenuje za zapovjednika VP Travnik. Time pripadnici njegove oružane grupe zvanično postaju postaju vojni policajci, legalni - zaštićeni u izvršenju svojih nezakonitih radnji.

Osnovnu grupu i oslonac Andriću bili su: Ferdo Gazibarić, Dominko Andrić, Anto Andrić, Boško Perić i Oliver Sivonjić, a povremeno su tijesne veze sa njim imali Marinko Žilić, Zoran Čeko, Zoran Tuka i Stjepan Bilješko. Postavljanjem za zapovjednika VP Travnik prislan gotovo bratski odnos uspostavlja sa dopredsjednikom HVO Vlade Travnik, Perom Križancem, koji sa aspekta vlasti gospodinu Andriću daje svaku podršku. U tekstu koji slijedi navešću neke od kriminalnih radnji kojima je autor Andrić Žarko.

Početkom godine 1992. operativnim radom smo utvrdili da je Žuti sa svojom grupom otuđio slijedeća vozila:

- tri vozila JEEP vlasništvo UNPROFOR-a i UNHCR-a,
 - petnaest putničkih vozila marke "GOLF", jedno vozilo SUBARU
 - terensko vozilo NISAN-patrol otuđeno na Gostunju (put od Travnika prema G. Gori),
 - teretno vozilo marke MAN, vlasništvo Špedicije Bugojno.
- Vozila su uglavnom otuđivana na putu, gdje su postavljani "divlji" punktovi, te poslije toga odvoženi u mehaničarske radionice u N. Biloj gdje su farbani i prekucavani brojevi, odatle su plasirani na tržište diljem HR HB i RH.

Na taj način su presretani i djelatnici UN-a i UNHCR-a te Međunarodnog Crvenog križa, prilikom čega su im uzimana vozila i novac koji su imali kod sebe. Sve ove pojave zataškavane su plaštem VP i Vlade HVO Travnik.

Institucije HVO-a Travnik već tada pokazuju svoju nemoć u otklanjanju i zaustavljanju kriminalnih radnji. Jedan od pokušaja da se zaustavi eskalacija kriminala desio se 27.02.1993. godine. Naime, Regionalna VP uhitila je Ferdu Gazibarića, desnu ruku Andrića, radi osnovane sumnje da je počinio krivična djela otuđivanja imovine. Noć 26./27.02.1993. godine Žarko Andrić - Žuti organizira skup VP Travnik i obavještava ih o uhićenju Ferde

Gazibarića, te potrebe njegovog hitnog puštanja. 27.02.1993. godine Andrić, u pratnji Pere Križanca, dolazi u Vitez i Busovaču kako bi isposlovali puštanje Gazibarića. Pošto im to nije uspjelo, Andrić isti dan okuplja VP i sa dragovoljcima i PPN "Vitezovi" i PPN "Tvrtko II" odlaze u Vitez u sjedište Regionalne VP i MUP-a. Oko 50 osoba sa teretnim komionima, jednim PAM-om i više osobnih automobila pod vodstvom Žutog, uspjelo je silom osloboditi Gazibarića iz zatvora u Busovači.

Od toga trenutka nikome, a pogotovo tadašnjem zapovjedniku Regionalne VP Paški Ljubičiću, ne pada na pamet da intervenira prilikom izvršenja kriminalnih radnji u režiji bande Žarka Andrića - Žutog. Centar SIS-a je nastavio i dalje praćenje svih takvih pojava o čemu je uredno izvješćivao Upravu.

Daljnje aktivnosti bande "ŽUTI" nastavljaju se još većim intenzitetom, dakako okrijepljeni činjenicom da im niko ništa ne može, niti iko pokušava šta napraviti.

Sve je tješnja njegova suradnja i sa Muslimanima gdje za novac izbavlja zatočene pripadnike MOS-a iz zatvora HVO-a. Tako 03.05.1993. godine u Vitezu, za iznos od 5.000 DM, vadi iz zatvora u Busovači Mursela Grabusa, pripadnika MOS-a iz Travnika. Ovaj slučaj smo precizno zabilježili na VHS i foto jer smo u akciju ubacili svog čovjeka.

Nastavljaju se pljačke i presretanja na cesti kao na primjer: 05.srpnja 1993. godine u Vitezu oduzeto je vozilo tipa FIAT, vlasništvo španjolskih novinara, te sva pripadajuća imovina novinara (foto oprema, novac, putovnice i ostala dokumenta). Ovo je popraćeno i udarcem kundakom jednog od novinara. Ovakve pojave nanijele su, i dalje nanose štetu čitavom HVO-u. Veliki plijen Žuti je uzeo iz presretenog konvoja koji je išao u Tuzlu u svibnju 1993. godine. Dio te robe prodao je Muslimanima.

Dok je bjesnila ofenziva MOS-a na Vitez, Žuti se u N. Bilog sastao sa Asimom Fazlićem, načelnikom CZB Zenica. Razgovarali su o tvornici SPS Vitez, tj. Asim Fazlić je Žutom nudio novac da pomogne Muslimanima da dođu do nje i tražio je da se hrvatsko pučanstvo vrati u Travnik. Na pregovore je išao uz suglasnost pukovnika Blaškića. Po našim saznanjima Andrić je odbio takve ponude. Iz Novog Travnika tijesnu je suradnju imao sa Stipom Bavrkom, zapovjednikom VP, a u Vitezu sa Darkom Kraljevićem, zapovjednikom PPN "Vitezovi". Često je viđan na teritoriju koji je pod kontrolom MOS-a (Opara i Kalinska - N. Tavnika), u vrijeme kada to drugi Hrvati nisu mogli. Viđan je sa Rasimom Delićem, jednim od muslimanskih mafijaša N. Travnika, i preko njega je išla ukradena roba do Bugojna. U srpnju i kolovozu 1993. godine Andrić stiže puno povjerenje puk. Blaškića te često biva konzultiran od njegove strane, iako se grupa od Žutog, u akciji "Mahala", pokazala ponovo u svjetlu kriminala, noseći iz kuća sve što im je došlo pod ruku (TV, video, muzičke linije, novac, zlato, vozila, namještaj). Ishod te akcije je neuspjeh, uz žrtve i ranjavanja bojovnika.

Nastupa period kulminacija, koji se može označiti kao period cvjetanja kriminaliteta i mafije, te međusobnih obračuna bivših suradnika. Tako je 23.10.1993. godine došlo u N. Travniku do

sukoba između Zorana Tuke i Žarka Andrića - Žutog, prilikom čega je Žuti teško ranjen. Dva dana kasnije ljudi od Žutog prave zasjedu Zoranu Tuki te ga ubijaju u autu. Žuti je helikopterom prebačen u Zagreb na liječenje, a mišljenje doktora je da će ostati nepokretan.

ANTO BARIĆ i GOJKO ŠARAC bivši logističari brigade "Travnička", za koje je sadašnji pomoćnik zap. za logistiku brigade Vinko Dugonjić utvrdio da su napravili veliki financijsko-materijalni manjak i sukladno tome podnio krivične prijave protiv istih. Barić se još u lipnju 1993. godine preselio sa obitelji u Zagreb a Gojko Šarac se, od pada Travnika, nalazi u Ljubuškom.

VLADO SIKIRIĆ - "VIS" je bio dozapovjednik Travničke brigade, zapovjednik VP Travnik, zapovjednik diverzantskog voda, surađivao sa MOS-om, te trebovao oružje iz magacina HVO i prodavao Purić Nihadu - Hadžiji. Sada se Vis nalazi u bolnici u Zagrebu, doživio je saobraćajnu nezgodu i u teškom je stanju.

N O V I T R A V N I K

Zbog lokacije tvornice "Bratstvo" u N. Travniku, uglavnom kriminalne radnje vezane su za isporuke oružja iz te tvornice. U tom periodu svu vlast u N. Travniku i jedini koji je imao uvid u isporuke oružja iz tvornice bio je predsjednik HVO-a N. Travnik, Marinko Marelja. Prije rata imao je registrirano poduzeće za trgovinu oružjem i eksplozivima. Za rata u RH u Srbiju je plasirao eksplozive iz tvornice u Vitezu, a dovlačio naoružanje i streljivo koje je porođavao Hrvatima i Muslimanima. Zajedno sa Jozom Sekićem, tada dopredsjednik HVO-a N. Travnik, organizirao transport za RH. Konkretni uvid u kompletan rad Marelje ne postoji do danas, ali ostali su nepokriveni računi i potraživanja tvornice "Bratstvo" od preko tri miliona DM. U ovim aktivnostima Marelja je imao podršku Daria Kordića. Uglavnom sporne su kontraporuke pješačkog naoružanja, koje su dolazile iz RH, gdje i kako su završavale. Imamo saznanja da su iste prodavane Muslimanima za velike svote novca. Opstrukcija vlasti N. Travnika dovela je do velikog nezadovoljstva pučanstva tako da je gosp. Marelja prije godinu dana napustio svoj grad, bez traga.

Po zadnjim informacijama koje imamo, Marelja se nalazi u Zagrebu i surađuje sa MO RH. U vojnoj strukturi desna ruka Marelji je bio Željko Sabljčić, zapovjednik brigade "Stjepan Tomašević". Kriminalnim radnjama nižeg ranga kao što su presretanja i otuđivanja vozila (UN, UNHCR) bavio se zap. VP Stipo Bavrka. Takav je jedan JEEP poklonio svom zapovjedniku Paški Lubičiću. Uz njih se takvim radnjama bavio bivši HOS - sada HVO, u sklopu brigade "Stjepan Tomašević", sa svojim zapovjednikom Mamušom.

V I T E Z

Tvornica SPS Vitez, uzrokovala je da glavne i najveće kriminalističke radnje budu vezane usko uz nju. To iz razloga što je roba, kojom raspolaže tvornica, dosta skupa i tražena. Od samog početka uvid i organizaciju isporuke iz tvornice u Vitezu vodio je Marjan Skopljak sa VITEZ TREJDOM. To je privatno mješovito poduzeće čiji su osnivači i vlasnici gospoda iz Viteza:

- Vlado Kajić, privatnik iz Viteza,
- Pero Skopljak, član Valde HVO Vitez,
- Marko Lučić, radnik u tvornici SPS Vitez,
- Zlatko Ružić, inženjer, radio u tvornici SPS Vitez,
- Ivica Drmić, kemičar, radio u tvornici SPS,
- Franjo Mlakić, namjenska proizvodnja Vitez,
- Franjo Garić, privatnik iz Viteza,
- Dragan Šafradin, tehnolog SPS Vitez.

Ta su gospoda dugo držala monopol nad svime što je bilo u tvornici (eksplozivi, raketna goriva) i preko poduzeća VITEZ TREJD je iz RH preuzimano uglavnom naoružanje i vojna oprema za popunu postrojbi HVO-a u SB. Sporno je na koji način je taj MTS dijeljen i gdje je završavao, a po našim saznanjima dio je prodavan Hrvatima i Muslimanima. Do danas, bez obzira na sva upozorenja Službe SIS-a, nije sprovedena službena istraga o slučaju VITEZ TREJDA, dijelom jer su moćnici politike i vojske SB bili direktno uključeni u te aktivnosti. Padom VITEZ TREJDA, do kog je došlo vjerojatno svađom oko raspodjele plijena, pojedini vlasnici su otišli put RH, dok su drugi, kao Marko Lučić, nastavili sa istim aktivnostima, samo registracijom novog poduzeća. Preko VITEZ TREJDA napravljen je posao u kojem je nitroglicerinski eksploziv dat u zamjenu za djelove vozila "Golf". Kupac eksploziva je bila A BiH u Brezi. Posao je vodio Vlado Mlakić iz Viteza, koji sada boravi u Splitu sa obitelji. U Vitez je često dolazio Ivan Kolarek radi preuzimanja nitroglicerinskog goriva za potrebe MO RH. Kontaktirao je i surađivao sa puk. Blaškićem, Franjom Sliškovićem, Antom Sliškovićem i Marjanom Skopljakom. Kolarek se predstavljao kao čovjek generala Džure Dečaka, od kojeg je imao potpisan dokument kojim se ovlašćuje za takve aktivnosti. U Vitezu je često viđan sa većim svotama gotovog novca.

U rujnu 1993. godine desilo se ubojstvo obitelji Mujčić u stanu u Vitezu (muž, žena i sin). Ubojstvo su počinila tri pripadnika PPN "Vitezovi" koje je uhitila VP. Nedugo nakon toga pušteni su radi učešća u jednoj vojnoj akciji. Većina ukradene robe, vozila, završavali su u rukama "Vitezova", jer zbog svog borbenog rejtinga nitko im se nije smio suprostaviti.

Nerijetke pojave su bile pucnjava i upadanje u muslimanske stanove, ucjene, a sve po povratku s crte, također od pripadnika iste postrojbe. Rjetko su išli direktno u krađe, ali su uglavnom bili kupci i korisnici ukradene robe kojom ih je snadbjevao Žarko Andrić - Žuti.

Može se slobodno reći da su se dobro ponašali, ako uzmemo u obzir činjenicu da kao PPN, upućivani na najteže zadaće, punih pet mjeseci, nisu dobili plaću koju im je dužno osigurati MO HR HB.

PERO GUDELJ, privatnik iz Viteza, posjeduje svoju TV stanicu, bavi se unosnim poslom, tj. nekom vrstom finacijske pošte. Preko svojih predstavnika u Splitu prima devizne i dinarske uplate, na ime, koje umanjene za 5-10% isplaćuje imenovanim u Vitezu, N. Tavniku ili Busovači.

Naša su saznanja da je u zadnja dva mjeseca tim načinom uplaćeo preko 1.000.000 DM na područje SB.

20.09.1993. godine postrojba Regionalne VP upala je u prostorije razvojnog pogona tvornice SPS Vitez, opljačkala ga, i pri tom uništila vrijednu proizvodnu dokumentaciju. Postoji video zapis o posljedicama divljanja VP pod zapovjedništvom Paške Ljubičića.

U travnju 1993. godine česta pojava su bile kriminalne radnje UN-a i UNHCR-a koje su podrazumjevali prijevoz Muslimana sa stvarima iz Viteza na teritorij Zenice, koji je pod kontrolom MOS-a, a za novčanu naknadu. U takvom jednom pokušaju su uhvaćeni djelatnici UNHCR-a i privedeni na informativni razgovor u PS Vitez, gdje su priznali navedene aktivnosti.

B U S O V A Č A

Od samog početka Busovača je specifična, i za razliku od drugih gradova vješto je zataškavana svaka pa i najmanja nezakonita radnja. Većina stvari vrti se oko Dario Kordića i Ignjaca Koštromana kao idejni vođa i naredbodavac, pa preko Ante Sliškovića i Paške Ljubičića kao izvršioca njihovih zamisli i želja. U periodu početka glavnog sukoba sa MOS-om (20./21.01.1993.) Kordićevi ljudi, prvenstveno Ante Slišković, sa ljudima diže u zrak objekte, kuće čiji su vlasnici muslimani u centru Busovače. Navedene radnje izvršavali su maskirani, sa prikrivenim licem. Tjekom te "akcije" Mirsad Delija, star oko 23 godine, ubije je u svojoj kući, navodno zbog negodovanja zbog pretresa.

Brat Daria Kordića, Davor Kordić, angažiran u službi kod Ante Sliškovića, duže vrijeme boravi u švicarskoj sa obitelji, vodio je pretresanje muslimanskih kuća i stanova, prilikom čega je zaplijenjeno 10-12.000 DM i oduzeto nekoliko putničkih automobila.

Formiranje specijalne grupe koje su zapovjedili Kordić i Koštroman, a kojim je uglavnom zapovjedao Anto Slišković, Pripadnici te specijalne formacije čine osobe koje su od ranije poznate i registrirane kao kriminalnom ponašanju, a služili su za izvršavanje prljavih poslova (ubistva, pljačke, otmice i prijetnje).

Tako je 19.01.1993. godine pratnja i vozači D. Kordića presreću vozilo YUGO 45 koji je vlasništvo A BiH u kome su se nalazila tri muškarca i jedna žena. Uzeli su ih kao taoce, dok se ne vrati jedna puška koja je oduzeta u Kačunima jednom Hrvatu.

25.01.1993. godine u Busovači su iz kafića "Šejla" (čiji je vlasnik Drago Vukadinović, vozač od Ante Sliškovića) istjerani i ubijeni metkom u slijepoočnicu Tarik Muminović, Dženan Novalić i nenaoružani Nedim Novalić, te još jedna nepoznata osoba.

Ubrzo je Busovača postala etnički čista, što je praćeno nekontrolisanom pljačkom i miniranjem objekata kako bi se prikrili dokazi. Hrvati koji se nisu slagali sa trenutnom politikom Daria Kordića bili su zatvarani, traženi preko tjeratica, kao što je slučaj sa Nikom Jozanovićem, zapovjednikom brigade "Nikola Šubić Zrinski" iz Busovače, koji je u više navrata ukazivao napropuste i promašaje takvog ponašanja, jer zbog silnog porasta kriminala gubila se kontrola nad vojacima i nižim zapovjedničkim kadrom.

Između 10. i 15.02.1993. godine, malo prije početka žestokih sukoba sa MOS-om, od strane VP iz Busovače lišen je slobode Boro Malbašić, zapovjednik brigade "Stjepan Tomašević" N. Travnik.

Na intervenciju puk. Blaškića da se pusti, Ante Slišković je odgovorio da ako mu je volja smjeniti će i pukovnika Blaškića i Jozinovića. Jozinović je smjenjen 15.02.1993. godine. U svezi s tim u Vitezu je održan sastanak na kojem je Vuković, zapovjednik VP Busovača, rekao da su 70% Vojnih policajaca lopovi i kriminalci, te da nemože njima vladati niti kontrolirati ih. Na sastanku su bili nazočni Dario Kordić i Ignjat Koštroman. Nakon dva dana Vuković je smjenjen sa mjesta zapovjednika VP.

U isto vrijeme u Busovači se desilo oduzimanje blinidiranog vozila od novinara BBC, i to od strane dva vojna policajca iz Busovače: Brane Krišto i Drage Vukadinovića (pratilač i vozač Ante Sliškovića). Na intervenciju UN-a da se vozilo vrati, Kordić i Koštroman negativno su odgovorili.

19.01.1993. godine u Busovači kod banke presretno je muslimanski vjerski službenik i maltretiran. Na upozorenje Jozinovića da nam takvi ispadi nisu potrebni, Kordić je dao upute da se nastavi sa takvim radnjama jer je isti kod sebe imao pištolj.

Na tadašnje intervencije predstojnika Stojića i generala Petkovića da se ide na smirivanje situacije, od strane vodstva SB izdavane su suprotne upute.

Imamo saznanja da se osiguranje zatvora u Busovači koristilo zatvorenicima za izvršenje kriminalnih radnji, pljačke i krađe, te ih tom prilikom puštali iz zatvora da se slobodno kreću gradom. Za to su zloupotrebljavali pečat VP broj 42 iz Zenice.

Više izjava uzetih od Hrvata koji su bili zatočeni u muslimanskim zatvorima stoji da su čuli kako se Muslimani snabdjevaju streljivom i oružjem kupujući ga od Busovače i Viteza.

Nabrojaćemo specijalaca i vojnih policajaca koji se na području Busovače ističu u izvršavanju kriminalnih radnji: Bane Krišto - Kačuni, Drago Krišto - Jazovine, Zoran Marinić -

Busovača, Drago Vukadinović - Gornje Kuće, Josip Čondra, Boro Čondra, Dario Tomčić - Busovača, Niko Babić - Bare, Davor Kordić - Busovača, Željko Vukadinović, Drago Pušić - Buselji.

Kao primjer otvorenog kriminala u Busovači može se uzeti benzinska crpka u Busovači, preko koje je išla prodaja zaliha motornog ulja iz skladišta "Vitezit" u Vitezu, nad čime su direktnu kontrolu imali Kordić, Koštroman i Slišković.

Kontinuitet kriminalnih radnji nastavljen je do danas. Tako u ovim teškim trenucima VP Busovače je jedina, a i Busovača inače, gdje se mogu kupiti cigarete, bilo na komad, kutiju ili baksu. Ako uzmemo da jedna cigareta stoji 5 DM (po zadnjim proverenim informacijama koje smo dobili sa terena), što znači da je kutija 100 DM, radi se o estraprofitu. Veći dio cigareta koji se sada nalazi na crnoj burzi su porijeklom iz pomoći koja je pristigla helikopterom, a koju je pruezimao Franjo Slišković. Tako je akcija pod nazivom "Obračun sa organiziranim kriminalom", a sa podnaslovom "Uništiti i razbiti bandu Žarka Andrića - Žutog", koju je vodio Ante Slišković, istina dovela do uhićenja dvanaestorice džeparoša i izvršioca kriminalnih radnji pod zapovjedništvom Žarka Andrića - Žutog, ali sve to praćeno je još većim valom pljačke koji se desio u Novoj Biloj. Naime, vojni policajci koji su učestvovali u realizaciji te akcije kupili su redom imovinu građana N. Bile od vozila, razne pokretne imovine, pa sve do sušenog mesa iz privatnih pušnica. Sva roba završila je u Busovači. Ova situacija nastala je u želji da se iskoristi pad Žutog, kao bosa mafije, čime je otvoren nesmetani put djelovanju busovačkih lidera.

K I S E L J A K

U Kiseljaku su postojala dva klana: Željko Bošnjak zvani Lujo i Ivica Rajić. Željko Bošnjak, pomoćnik zapovjednika brigade za SIS, a Ivica Rajić, zapovjednik operativne grupe Kiseljak. Obojica su razvijali trgovinu, i držali monopol. U početku je ta trgovina bila sa Srbima i Muslimanima, a sada uglavnom sa Srbima. Imamo saznanja da je Bošnjak i u zadnje vrijeme trgovao sa muslimanskom stranom, prvenstveno cigaretama i hranom. Obojica su okružena sa osobama problematične prošlosti. 22.08.1993. godine pod još nerazjašnjenim okolnostima ubijen je Željko Bošnjak, Ivica Pecirep i Marko Pecirep. Istragu su zajedno sproveli organi vojne policije i policijske stanice Kiseljak, i još nema službenih rezultata istrage.

Z E N I C A

Ključ kriminala u Zenici leži u HOS-u, čiji je zaovjednik Mladen Holman, koji je i sada zatočen u KP domu Zenica kod MOS-a. 70% postrojbi HOS-a u Zenici činili su Muslimani. Svo snabdjevanje Zenice oružjem i drugim MTS-om išlo je preko HOS-a, a kasnije preko HVO-a, tj. brigade u Zenici iza čega se krije veći broj kriminalnih radnji.

Nekontrolirano su izdavane dozvole za kretanje od strane HVO-a Zenica (Dominko Šakić i Živko Totić) koje su dobro naplaćivane a Muslimanima su omogućile nesmetan dotok MTS-a i hrane u Zenicu, pa čak i u periodu kada su sukobi u Busovači i Vitezu duboko zagazili u krv.

Alija Alihodžić i Vinko Barišić bavili su se preprodajom oružja. Barišić je nabaljšao robu preko HVO-a (bio je dozapovjednik HVO brigade u Zenici, a Alihodžić je robu plasirao uglavnom u Usoru. Što se tiče Zenice tu je najviše izražena izdaja i suradnja sa neprijateljem, kao poseban vid kriminala, a u čemu su prednjačili:

1. Jadranko Jandrić - pomoćnik zapovjednika za SIS,
2. Predrag Štrbac - zapovjednik specijalne postrojbe HVO "Puma",
3. Miro Jerković - referent za ustroj i kadrove u zapovjedništvu brigade HVO Zenica,
4. Vinko Barišić - dozapovjednik HVO brigade u Zenici.

Dijelom zbog svog geografskog položaja, dijelom zbog zapostavljenosti od strane Centra vlasti i vojske HR HB, omogućeno je ovakvo nekontrolirano razvijanje situacije u Srednjoj Bosni. Zanemarenost od strane Centra vlasti prouzrokovana je friziranje izvješćima i informacijama koje su cijelo vrijeme slali čelnici SB kako bi stanje predstavili stabilnim i harmoničnim. Vrhunac se desio prometnim odsjecanjem SB od ostalog dijela HR HB, što su mnogi iskoristili za završnu fazu otimanja i bogaćenja, a pri tom bili zaštićeni ratnom situacijom i medijskom propagandom o paklu Srednje Bosne. Dakako da je pakao tu u da postoji, ali ga osjeća i s njime se bori obično pučanstvo Srednje Bosne, pri tome uzimajući najmanji komad slave. Teško je bilo poduzeti nešto konkretno, kada su većina aktera bili čelni ljudi politike i vojske SB (Dario Kordić, Marinko Marelja, Pero Križanac), a i kada se nešto poduzimalo i predavalo vojnoj i civilnoj policiji rezultat je bio isti, tj. predmeti su na putu od zapisnika, do suda i izvršenja kazne nestajali. Ne tako često osobe koje su nastojale razumno i pravedno raditi i djelovati bili su podvrgnuti ucjeni ili pak prisiljeni da se povuku.